ՀԻ. ՏԱՐԻ 3520 (Ն. Տ.) 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1895 — 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1895 — 1 ՀԷՄԱԶԻԻ, ԱԽՐՈՒ 1313 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐԱՏԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزه‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան մէջ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օտ. Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ Դրուշ	3

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռեւեալ տան տպագրական մեքանաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆ

Բժիշկը իր գիտնականի կարողութեան պէտք է միացունէ բարոյական ազդեցութիւն, փրկարար դեր մը կատարելու համար հիւանդին մօտ։

Այս տեսութիւնն իրեն հիմ բռնելով, փոքր բժիշկ մը, տոքթոր Լոռան, ժողովրներ կուտայ իր սկսնակ արուեստակիցներուն, անոնց որ երէկ վկայական ստացան ու այսօր կը կոչուին հիւանդներու տնարին քով։ Դեղերուն ամենէն ազդեցիկը, իր կարծիքով, բժշկին ներշնչած վստահութիւնն է։ Կրնայ ըլլալ որ դեղագիր մը, գիտութեան կանոններուն բոլորովին համապատասխան, սպասուած օգուտը առաջ չի բերէ. բայց հիւանդը այն հաւատքը կրելու է թէ բժիշկը պիտի կրնայ ամրոյ իր ցաւերը. բուն օգուտը այս հաւատքին մէջ է։ Լաւ բժիշկի մը ձեռքին մէջ, կը գրէ ֆրանսացի տոքթորը, կը պատահի որ հիւանդ մը իր կեանքը կորսնցունէ. ասի դիպուածական է. բայց պէտք չէ բնաւ յոյսը կտրէ. կարեւորագոյնը այս է։ Իրմէ առաջ, Լոնտոնի բժշկական համալսարանին հռչակաւոր մէկ բրոֆէսորն ըսած էր. «Պէտք չէ մոռնալ որ ուրախութիւնը և յոյսը ամէն կարգի ցաւերու լաւագոյն դարմանն են. և եթէ բժիշկը յաջողի զայնս ներշնչել հիւանդին, աւելի օգուտ պատճառած պիտի ըլլայ՝ քան որ եւ է դեղերով»։ Բնականաբար, դեղերուն տրուած այս երկրորդական կարեւորութիւնը տառական իմաստով առնելու չէ. և երկու տոքթորներուն ըսածէն ալ չի հետեւիր թէ դեղերը չեն բժշկիր ու գիտութիւնը ունայն է։ Բայց, սա կէտին վրայ կը ծանրանան, թէ բժիշկ մը այնպէս գործելու է, իբր թէ իր ձեռքն ունենար հիւանդին ճակատագիրը։ Ինքն իր վրայ ապահով երեւոյթ մը ունենալու է, որպէս զի հիւանդն ալ չի տարակուսի։ Խօսուածքը, շարժումները, ազդեցութիւնը նոյնքան կշիռ ունին որքան դեղագիրն ու անոր գործադրումը։

Հիւանդ մը կերպով մը տղու կը նմանի, և անոր պէս տրամադիր է յուսալից ներշնչում կրելու իրեն ուղղուած գեղեցիկ խօսքերէն։ Հետեւաբար, բարոյական համոզումը մեծապէս կը նպաստէ իր բժշկութեան։ Իր արուեստին գաղտնիքներուն վրայ ամէնէն քիչ հաւատք ունեցող բժիշկն անգամ կրնայ հրաշալի դարմանումներ առաջ բերել, եթէ յաջողի հիւանդին վրայ ազդել բարոյապէս։ Սփոփարարի այս դերը չի վնասեր բժիշկներուն արժանապատուութեան. ընդհակառակը։

Բժշկական արուեստին խարխափումներուն, բժշկական դրութիւններու բարեփոխումներուն մէջտեղ որոնք իրարու կը յաջորդեն, կարելի՞ է պահանջել բժշկելու անխախտ ապահովութիւն, բան մը որ մարդկային կարողութեան սահմաններէն դուրս է։ Բայց նորէն մեծ է բժշկին դերը ու փրկարար, եթէ սիրտ տայ հիւանդին, եթէ անուշ պատրանքներ ընծայէ անոր, եթէ մեղմացունէ անոր ցաւագին վայրկեանները։ Բժշկութիւնն անսխալ չէ. և սակայն դառն կը լլայ այս բանն ըսել հիւանդին՝ որ յոյսը անոր վրայ միայն դրած է։ Տոքթոր Լոռանի յորդորը մարդասիրական զգացումէ մը կը բղխի և ոչ թէ իր արուեստին վրայ թերի հաւատքէ մը։ Իրեն համար, լաւագոյն բժիշկն այն է որ կը յաջողի հիւանդին բարոյական հուրը արծարծել, այսինքն ի վիճակի դնել զայն՝ օգտուելու դեղերէն որոնք, որքան ալ լաւ, յուսոյ դեղովը աւելի ազդեցիկ կը դառնան։

* * *

Քանի մը օրինակներ լաւագոյն կերպով պիտի բացատրեն այս տեսութիւնը։

1865 ին, երբ քոլերան սոսկալի ճարակած էր Նաբօլիի մէջ, բարձրատիճան անձնաւորութիւն մը, ժողովրդասէր զգացումէ շարժած, հիւանդանոցները կ'այցելէր։ Կանգ առաւ հիւանդի մը քով որուն ժահը մօտալուտ կ'երեւար։ Իր ձեռքի սեղմումը, ազնիւ ձայնը, սրտապնդող խօսքերը փոքր-կարար ազդեցութիւն մը ունեցան՝ օրհասականին վրայ որ ճանչցած էր իր խօսակիցը։ Նոյն իրիկունն իսկ հիւանդը վտանգն անցուցած էր։

Այս դէպք, ժամանակին, պատմուեցաւ ու գիտնականօրէն ուսումնասիրուեցաւ այդ հիւանդանոցին բժիշկներու մէկուն կողմէ որ հետաքրքրութեամբ զննած էր հիւանդին կրած այլափոխումը։

Տոքթ. Լոռան ուրիշ դէպք մը կը յիշէ։ Օր մը ոչ-ոյին հիւանդ մը բերին իրեն, որ սաստիկ կը դղրդուէր ու կը տանջուէր հաստ գործի մը տեսքէն։ Բժիշկը, վստահ ձայնով մը, ապահովիչ խօսքեր ըրաւ որոնք նախ հիւանդին ուշադրութիւնը գրաւեցին։ Կը ջղաը որ անոր երեւակայութեանը վրայ ազդել պէտք էր։ «Քու ուղեղդ յոգնած է, ըսաւ, և արեան շրջաբերութիւնը դժուարաւ կը կատարուի։ Երբ պատկեր մը կը գրոշմուի հոն, չենք կրնար վանել զայն՝ արեան համանուանումին պատճառաւ։ ուստի պիտի հելեկտրականացունեմ զքեզ և դարմանքով պիտի տեսնես որ այս հաստ գործին պիտի կրնաս դպչիլ, առանց յուզուելու»։ Եւ քանի մը կայծ ցայտեցուց անոր ճակատին։ Մարդը, որ խորին հմայուումով մտիկ ըրած էր տոքթորին խօսքերը, թեթեւ սարսուռ մը միայն զգաց գործին ձեռքն առնելով։ Քանի մը փոքրէ հետք, բոլորովին բժշկուած էր։ Աւելորդ է ըսել թէ բժիշկը ելեկտրականութիւն չէր գործածած, այլ այնպէս հաւատացուցած։ Տոքթ. Լոռան կ'եզրակացունէ «Բժշկել ուզողը պէտք է ըմբռնէ այն օրէնքը որ ֆիզիքականը բարոյականին կենցաղակից յանձնել։ Այս վերջինը զօրացունելով միայն կրնայ դարմանել առաջինը»։

Բարեղի հիւանդանոցներէն մէկուն մէջ մարդ մը կը տառապէր սատամքսի քաղցկիղէ։ Իր վիճակը ծանր էր։ Բայց հիւանդանոցին մէջ մեռնելու գաղափարը կը սոսկացունէր զինքը։ Երկու ամիս միջոց ուներ հոն մնալու, և անընդհատ կը հարցուներ բժիշկին թէ այդքան ժամանակ պիտի ապրի։ Թէ ոչ, կ'ուզէր տունը երթալ և հոն մեռնիլ։ Բժիշկը, կարեկցելով անոր վիճակին, ապահովից զինքը թէ վախնալու բան մը չկայ։ այս յայտարարութիւնը բարոյական սաստիկ ուժ մը տուաւ հիւանդին որ երկու ամիս դէմ դիմաւ իր յարաճուն ախտին։ Հիւանդանոցէն ելած իրիկունն իսկ թմբրութեան մը մատնուեցաւ ու մեռաւ։

* * *

Դարերէ ի վեր բժշկութեան մասին կատարուած արդիւնաւոր փորձերէն, ձեռք բերուած գիտութենէն եռք, քիչ մը դժուար է խոստովանիլ թէ բժշկութեան ուժը իր առաջ բերած բարոյական ազդեցութեանը մէջ կը կայանայ։ Տոքթոր Լոռան կուենայ այս անկեղծութիւնը. իրեն համար, էականը բժիշկն է, ինչ կերպով ալ ըլլայ։ Եւ յիսայ, իր պարզած տեսութիւնը, իր յորդորը օգտակար կողմէ ունի անփորձ բժիշկներուն համար, որոնք պէտք է ըմբռնեն թէ հիւանդին հետ վարուելու, խօսելու եղանակը՝ զայն գարմանել գիտնալուն չափ անհրաժեշտ մասը կը կազմէ արուեստին։

Տ.

ԴԻՏՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Աբէ-Եէլի 3512 համար և հոկտեմբեր 27 ամսաթիւ թերթին մէջ կարդացի «գիտողութիւն մը և առաջարկութիւն մը» վերնագրով մի յօդուած Մանչեսթրոս ստորագրութեամբ։ Գրուածն պարունակութիւնը կրօնական է, և յէջ-Փիւռնին ու ի Պոլիս հրատարակուած Օրացոյցներու ինչ ինչ կէտերուն կը վերաբերի։ Յօդուածագիրը կը պահանջէ Կրօնական Ժողովէն՝ Օրացոյցին մէջէն վերցնել Ներսէս Լամբրոնացւոյն անունը. բայց կը սխալի այս անուան առաջարկ մը ընելով, վասն զի կար ժամանակ մը՝ յորում Յովհաննու Որոտնեցւոյն և Գրիգորի Տաթեւացւոյն անունները հանուած էին Տօնացոյցէն, և ապա վերստին մուծուեցան, առ որ ամէն հայ ուրախացաւ։ Անշուշտ նոյն ուրախութիւնն զգալի է նաև Ներսէս Շնորհալւոյն եղբօր Թորանը՝ Ներսէս Լամբրոնացւոյն համար։ Ապաքէն, այդ յիշատակի Աբքեպիսկոպոսը՝ ժամանակին Կիլիկիայէն վէճեր ունեցած է Տուաէսդիանց դէմ, բայց մեր եկեղեցին բնաւ կարեւորութիւն չի տալով այդ անձնական փոխադարձ պայքարներուն կամ վէճերուն, միշտ Լամբրոնացւոյն սքանչելի աղօթքները կը կարդայ՝ Համբարձման, Հոգեգալստեան, և Վերափոխման մեծահրաշ տօներուն առթիւ, ինչպէս կ'երգէ անոր գեղեցիկ հոգեոսաց Շարականները Ս. Յարութեան տօնին օրը։

Թողունք յիշել իր հմտալից մեկնութիւնները՝ Պապաստուգոնոյի, Սարգսոյ, Սասնոյ, Ժողովոյի և Խոտաստ-Խեան գրքերուն և Երկոտասան Փոքր Մարգարէից գրուածքներուն։

Այն մարդիկ՝ որոնք չեն կրցած բմբռնել Լամբրոնացւոյն քրիստոնէական բարձր ոգին և վերանալ մոլեռներ, անոնք կարծած են թէ լատինամիտ է Սկիւտայի վանքին բազմատաղանդ առաջնորդը՝ Ներսէս Լամբրոնացին, մինչդեռ իր խորին ուսման և արժանեաց համար՝ 23 տարեկան հասակին մէջ եպիսկոպոս ձեռնադրուած է, որով կը հաստատուի թէ՝ մեր եկեղեցւոյ պարծանքներէն մին է նա, որոյ եկեղեցւոյ մէջ կարգացուած աղօթքներով, կամ այլ և այլ ժողովոց ու հանդէսներու մէջ արտասանած ճառերով է որ Եւրոպացի գիտնականներէն ոմանք՝ զինքը Դեմոսթենէսին ու կիկերոնին նըմանցուցած են, և որ միշտ կարող է իրաւամբ պանծալ բոլոր քրիստոնէական աշխարհի առջեւ։

Հետեւապէս, հայ եկեղեցիին համար, սեպուհ պարտք մ'է՝ իր այսպիսի հոգեւոր մեծ պաշտօնէի մը անունը պահել՝ ոչ միայն սրտերու մէջ, այլ և Տօնացոյցերու և Օրացոյցներու մէջ։

Ս. Յ. Ա.ՅՈՎՍԷՓ

ՀԱՆԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ՏՈՒԺՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ժ Ը Ն Է Վ.

ԸՆՏԵԼԱՐԱՆ ԿԱՄ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ

Բարձրագոյն Կարգ. (5—7 տարեկան տղայք)։ Զննական ուսուցումն Ֆրէօպէլի Նիւթերով։

Բարոյական խօսակցութիւնք — Պատմութիւններ՝ որոց նպատակն ըլլայ տղուն մէջ զարգացնել սիրոյ զգացումները, խիղճը, աշխատասիրութիւնն և պարտաճանաչութիւնը։ Միւս դասերուն նիւթը պիտի քաղուի բարոյախօսութիւններէն որ ամէն շաբթու Ներսիսեան մը պիտի տայ ուսուցմանն։

Իրագիտութիւն. — Պատմութիւններ կամ իրագիտութիւններ՝ սրտցմամբ տղան պիտի ուսանի ի նի երկրին իրերուն, տունկերուն և անասուններուն վրայ գիտական տարրական ծանօթութիւններ։ Իրագիտութեան նպատակ պիտի ըլլայ տղան մղել դիտելու, խորհրդածելու և դատելու։

Մայրենի լեզու. — Ընթերցանութեան վերլուծական վարժութիւնք սրտցմով տղան սովրի ճանչնալ և գտնել բառեր, վանկեր և ձայներ։ Ձայնաւորք և բաղաձայնք։ Պարզ վանկեր, բառեր և դիւրին պարբերութիւններ կարդալ։

Ընթերցանութեան հետ համընթաց ուղղագրական վարժութիւնք։ Պարզ ընթերցանութիւն։ Կարգացածը պատմել։ Դիւրին պարբերութիւններ գրել։ Ուղղագրական բերանացի պզտիկ վարժութիւններ։

Թուագրութիւն. — Ատրճանաւորեալ վարժութիւններ (մատիտով) վանկերու եւ դիւրին բաներու վրայ՝ ընթերցանութեան դասերէն քաղուած։ Մելանով գրելու վարժութիւնք։

Թուաբանութիւն.— Զննական հաշիւ՝ Ֆրէօպէլի նիւթերով։ Զորս գործողութիւնք մինչեւ 10։ Բերանացի եւ գրաւոր հաշիւ։ Ամբողջը բաժնել 1/2 ի 1/4 ի 1/8 ի։ Բերանացի զպզտիկ խնդիրներ։ Թուաբերութիւն մինչեւ 20։

Երկրաչափութիւն. — Երկրաչափական ծանօթութիւնք Ֆրէօպէլի նիւթերով (կէտ, գիծ, մակերեւոյթ, հաստատուն)։

Գծագրութիւն Յրդ տարի.— Շարունակութիւն նախորդ վարժութեանց՝ խորանարդներու, քառակուսիներու և գաւառներու։

Մայրենի լեզու. — Ընթերցանութեան վերլուծական վարժութիւնք սրտցմով տղան սովրի ճանչնալ և գտնել բառեր, վանկեր և ձայներ։ Ձայնաւորք և բաղաձայնք։ Պարզ վանկեր, բառեր և դիւրին պարբերութիւններ կարդալ։

Ընթերցանութեան հետ համընթաց ուղղագրական վարժութիւնք։ Պարզ ընթերցանութիւն։ Կարգացածը պատմել։ Դիւրին պարբերութիւններ գրել։ Ուղղագրական բերանացի պզտիկ վարժութիւններ։

Թուագրութիւն. — Ատրճանաւորեալ վարժութիւններ՝ սրտցմամբ տղան սովրի ճանչնալ և գտնել բառեր, վանկեր և ձայներ։ Ձայնաւորք և բաղաձայնք։ Պարզ վանկեր, բառեր և դիւրին պարբերութիւններ կարդալ։

Ընթերցանութեան հետ համընթաց ուղղագրական վարժութիւնք։ Պարզ ընթերցանութիւն։ Կարգացածը պատմել։ Դիւրին պարբերութիւններ գրել։ Ուղղագրական բերանացի պզտիկ վարժութիւններ։

Թուագրութիւն. — Ատրճանաւորեալ վարժութիւններ՝ սրտցմամբ տղան սովրի ճանչնալ և գտնել բառեր, վանկեր և ձայներ։ Ձայնաւորք և բաղաձայնք։ Պարզ վանկեր, բառեր և դիւրին պարբերութիւններ կարդալ։

Ընթերցանութեան հետ համընթաց ուղղագրական վարժութիւնք։ Պարզ ընթերցանութիւն։ Կարգացածը պատմել։ Դիւրին պարբերութիւններ գրել։ Ուղղագրական բերանացի պզտիկ վարժութիւններ։

Թուագրութիւն (5 կէս ժամ).—Զննական հաշիւ. յաւելում և բազմապատկութիւն սրտց գումարը կամ արտադրեալը 20էն աւելի չըլլայ։ Միեւնոյն չափով բաժանում և բաժանում։ Ամբողջը բաժնել 1/2, 1/4, 1/8, 1/5ի։—Բերանացի հաշիւ. նախորդ վարժութիւնք. չորս գործողութեանց վրայ (մինչեւ սահմանեալ մէջ) պզտիկ խնդիրներ։ Աշակերտներուն խնդիր չինել տալ։—Գրաւոր հաշիւ. թուաբերութիւն։ մինչեւ 500։ Երկու թուով յաւելում, գումարը 500 չհասնելու պայմանաւ։ Երկու թուով բաժանում։ Յաւելման և բաժման վրայ զուգորդեալ վարժութիւնք։—Թուաբերութիւն, մինչեւ 1000։ Երեք թուով յաւելում, գումարը 1000ը չանցնելու պայմանաւ։—Նախապատասխան ծանօթութիւնք մէջբերական գրութեան վրայ. զնական վարժութիւնք, բերանացի և գրաւոր մէջերի և տասնորդականներ։ Քրանքի և սանդիմի, քիլոգրամի և հարիւրգրամի, լիտրի և տասնորդալիտրի վրայ։

Գեղագրութիւն (3 կէս ժամ). Միջին մեծութեամբ գրերու վրայ մէջտասնեալ վարժութիւնք։

Գծագրութիւն և ծանօթութիւնք երկրաչափութեան (6 կէս ժամ). Առարկայներու միջոցաւ ուսումն՝ գծագրութեան մէջ զործածուած հիմնական փերագեալ ծանօթութեանց։ — կէտ, հորիզոնական գիծ, ուղղաձիգ, զուգահեռական, ամենապարզ երկրաչափական ձեւեր։ — Խորանարդներու միջոցաւ։ Ծալուածքի վրայէ գծագրութիւն։ Ուղիղ գծերով (կաւագանիկներով և ծալուածքով) զարդեր կազմել։ Մաքէն գծագրութիւններ չինել։ 4րդ տարի. ուղիղ գիծը 2, 4, 8, 3, 6ի բաժնել և անոնցմով զարդեր չինել։ Ուղիղ և կոր գիծերու բաղադրութիւնք։ Երկրաչափական ձեւեր։ Եռանկիւն։ Քառակուսի։ Ուղղանկիւն։ Գործնական առարկաներ գծել՝ առանց ցցուածքներու։ Տպագրական տառեր գծել։

Երգ.— Երգեցողութեան վարժութիւնք, կատարեալ դաշնակ (accord)։ Մեծաձայն երգեր, կիսին խօսքերով։

Մարմնամարզ. Նախորդ կարգին պէս։

Կար.— Նախապատրաստական վարժութիւնք։

* * *

ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆՔ

Ա. Տարի, 7—8 տարեկան տղայք)

Մայրենի լեզու— (շաբաթը 9 ժամ)։ — Իրագիտութիւն։ Տղան շրջապատող բաներուն վրայ ընտանի խօսակցութիւնք. — Մարգկային մարմին.—հագուստ. սնունդք. բնակարան և կարասիք.— Դասարան և անոր կարասիք. — փողոց. — օդ.— ջուր.— անասուններ. — բոյսեր։

Բարոյական առածք. — Առողջապահական տարրական ծանօթութիւնք. մաքրութիւն։ — Բերականութիւն. ընթերցանութեան մէջ պատահած բառերուն (բայ, գոյական, դերանուն, ածական) տեսակին վրայ, եզակիին և յոգնակիին վրայ, բաներու անունէն գործածական ձեւերուն վրայ պիտոյութիւն։ — Ուսնիալ և ըլլալ բայերուն և ուրիշ խիստ գործածական Ս. լծարդութեան բայերու սահմանական ներկան։ Բերանացի և գրաւոր վարժութիւնք խոնարհման՝ ամենապարզ պզտիկ պարբերութիւններու միջոցաւ. — Սխալ կարգ պարբերութեանց գրուցագրութիւնք։ Շարադրութեան պզտիկ վարժութիւններ։ Նախադասութեան մը մէկ կամ աւելի եղերը տրուած ըլլալով՝ զայն ամբողջացնել։ Գաղափար մը տրուած ըլլալով, զայն արտայայտող նախադասութիւնը չինել։—Ուղղագրութիւն. շաբաթը տասը բան, ընթերցանութեան կամ իրագիտութեան դասերէն քաղուած։

Թուաբանութիւն (5 կէս ժամ).—Զննական հաշիւ. յաւելում և բազմապատկութիւն սրտց գումարը կամ արտադրեալը 20էն աւելի չըլլայ։ Միեւնոյն չափով բաժանում և բաժանում։ Ամբողջը բաժնել 1/2, 1/4, 1/8, 1/5ի։—Բերանացի հաշիւ. նախորդ վարժութիւնք. չորս գործողութեանց վրայ (մինչեւ սահմանեալ մէջ) պզտիկ խնդիրներ։ Աշակերտներուն խնդիր չինել տալ։—Գրաւոր հաշիւ. թուաբերութիւն։ մինչեւ 500։ Երկու թուով յաւելում, գումարը 500 չհասնելու պայմանաւ։ Երկու թուով բաժանում։ Յաւելման և բաժման վրայ զուգորդեալ վարժութիւնք։—Թուաբերութիւն, մինչեւ 1000։ Երեք թուով յաւելում, գումարը 1000ը չանցնելու պայմանաւ։—Նախապատասխան ծանօթութիւնք մէջբերական գրութեան վրայ. զնական վարժութիւնք, բերանացի և գրաւոր մէջերի և տասնորդականներ։ Քրանքի և սանդիմի, քիլոգրամի և հարիւրգրամի, լիտրի և տասնորդալիտրի վրայ։

Գեղագրութիւն (3 կէս ժամ). Միջին մեծութեամբ գրերու վրայ մէջտասնեալ վարժութիւնք։

Գծագրութիւն և ծանօթութիւնք երկրաչափութեան (6 կէս ժամ). Առարկայներու միջոցաւ ուսումն՝ գծագրութեան մէջ զործածուած հիմնական փերագեալ ծանօթութեանց։ — կէտ, հորիզոնական գիծ, ուղղաձիգ, զուգահեռական, ամենապարզ երկրաչափական ձեւեր։ — Խորանարդներու միջոցաւ։ Ծալուածքի վրայէ գծագրութիւն։ Ուղիղ գծերով (կաւագանիկներով և ծալուածքով) զարդեր կազմել։ Մաքէն գծագրութիւններ չինել։ 4րդ տարի. ուղիղ գիծը 2, 4, 8, 3, 6ի բաժնելու բացատրելու համար։ — Գործածական առարկաներ գծել՝ առանց ցցուածքի։ Մաքէն գծագրութիւններ չինել։ — Զարդեր։

Երգ (4 կէս ժամ). Թուանշանով երաժշտութիւն.—Միաձայնութեամբ երգեր.— խաղ.— Երգեցողութեան պարզ վարժութիւնք։

Մարմնամարզ և խաղք (6 ժամ).— Կարգաւ քալելու վարժութիւնք.—Ուղիղ կենալու և ուղիղ քալելու մարգանք.—Երգելով քալել.—Զուռն ցատկել (ազիկ).—Հաւասարակշռութեան գերան.— Պարզ ասուսմ։—Խաղեր։

Զնոնական աշխատութիւնք (6 ժամ). ազիկներուն։ Հիւսելու զնական վարժութիւնք (փայտէ ասեղ և բուրդ). 30 զարկով երիզ։ չիտակ կողմ և հակառակ կողմ. (Պոզպատէ ասեղ և քանգակ)։ Գործածութիւն մատնոցի և ասեղի (կարելուր). Թերտակ (Ռեխէլ) և խծիպ.—Նշան (ֆաքիա) խծպուած կտաւի կտորի մը վրայ։ Զանազան զարդատաւերու նախապատրաստական վարժութիւնք (գծել)։ Մանչերուն. հիւսելու, ծալելու վրայ պզտիկ վարժութիւններ։ Գունաւոր թղթեր կտրել և կտորներով կազմել երկրաչափական գծագրութիւններ։

Բ. Տարի (8—9 տարեկան տղայք)

Մայրենի լեզու (9 ժամ շաբաթը).— Իրագիտութիւն. ընտանի խօսակցութիւնք մարդկային մարմնոյ վրայ. ոսկերք, մանր, հինգ զգայարանք.—Առողջապահական պզտիկ խրատներ.—Տղան ծանօթ անասուններ, բոյսեր, քարեր, մետաղներ.— Նախնական նիւթերը գործածած նիւթերու փոխելու վրայ մէկ քանի ծանօթութիւններ. —Մնունդ, ասպայնք, փայտք, քարեր, մետաղներ։ Ընթերցանութիւն և արտասանութիւն. հնչում, կէտադրութիւն.—Ընթերցումն և արտասանութիւն ոտանաւոր պզտիկ հատուածներու։— Բերականութիւն. բայերու գլխաւոր և ամենէն գործածական ժամանակները. (քերականութեան և համաձայնութեան ուսումն ընթերցանութեան դասերու միջոցաւ պիտի ըլլայ)։

Շատ կարճ գրուցագրութիւնք սովրուած բառերու և բայերու վրայ։ գրագրութիւնք՝ դասարանին մէջ։— Ուղղագրութիւն շաբաթը տասը բան, ընթերցանութեան և իրաւագիտութեան դասերուն մէջէն քաղուած։ Շարադրութիւն. բայերուն սովրած ձեւերով նախադասութիւններ չինել։ Նը-կարագրութիւն սովորական առարկայից, անասնոց, բուսոց, ևն։

Թուաբանութիւն (3 ժամ). զնական հաշիւ. չորսնականութիւն Ա. տարւոյ վարժութիւնց։ Տարրական ծանօթութիւնք կոտորակաց վրայ։—Բերանացի հաշիւ. շատ թիւերով յաւելում, գումարը 60ը չանցնելու պայմանաւ։ Բարձում։ Բազմապատկութիւն։ իւրաքանչիւր արտադրիչ 10էն աւելի չըլլալու պայմանաւ. բաժանում. բաժանիչն 100էն և բաժանարարը 10էն աւելի չըլլալով։ Այս թիւերուն սահմանեալուն մէջ զանազան խնդիրներ։ — Գրաւոր հաշիւ։ Բազմապատկութիւն. բազմապատկիչն առ առաւելն երկու թիւ, իսկ բազմապատկողը մէկ թիւ. — բազմապատկելին երկու թուով բազմապատկութիւնք.— Առանց մնացորդի բաժանում, բաժանարարը մէկ թիւ, իսկ բաժանելին 100էն աւելի չըլլալով։ Զանազան խնդիր, ոչ շատ կնճռոտ, պզտիկ թիւերով։ Սովրուած կըշիռներու և չափերու վրայ վարժութիւնք։ Աշակերտներուն խնդիրներ չինել տալ։

Ե. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (124)

ԺԻՒԼ ՏԸ ԿԱԱՓԻՆ

ԲՕԼԻՆ ՏԸ ՄԵՐԻԱՆ

ՄԱՍՆ ՋՈՐՈՐԴ

—Ժամանակ կորսնցնելու չէ, ըսաւ դրամատէրը։ շուտ գացէք Թաղին ոստիկանութեան քսիսէրին և յիմարութիւնն հաստատող թուղթերը ցուցունելէ յետոյ՝ մարքիզուհիին անյապաղ ձերբակալումը և տոքթոր Սիրաքիւզի յիմարանոցին մէջ փակուիլը պահանջեցէք։

Մարքիզը, պահ մը վարանելէ եռք, վճռական երեւոյթ մը առաւ և յարեց.

—Լաւ, քանի որ ուրիշ միջոց չունինք փրկուելու, պիտի ընեմ այդ ձեռնարկը։

Եւ դուրս ելաւ դրամատէրը ձգելով խորին անձկութեան մէջ։

Գ. Լանթէն կը զգար որ իրերը շատ նըպաստաւոր հանգամանք մը չէին առներ. մանաւանդ սատիկ կը զայրանար տեսնելով իր ակնկալութիւններուն մէկ հարուածով վիժիլը։

Մարքիզը դուրս ելլալուն պէս ուղղակի գնաց Բօլինի Թաղին ոստիկանութեան քսիսէրին, ու գործը տեղն ի տեղոյը հասկըցունելէ յետոյ, պահանջեց որ Մարքի մայրը՝ անմիջապէս ձերբակալուելով տոքթոր Սիրաքիւզի հիւանդանոցը փոխադրուի։

Քսիսէրը՝ բժիշկներուն վկայագիրը և մարքիզուհիին փակուելուն հրամանագիրը տեսնելով խոստացաւ իսկոյն կատարել մարքիզին հրամանը, որ, հիմակ բիչ մը որ տապդուած, կառք մը նստաւ և ուղղակի իր ապարանքը գնաց։

Հազիւ իր սենեակը ելած էր՝ սենեկապանը ծանուց թէ Գ. կոմսը տեսնել կուզէր զինքը։

Գ. տիրվուտ սարսուռ մը զգաց իմանալով Մարքին ապարանք գալը, և նորանոր երկիւղներով ու անձկութիւններով պաշարուեցաւ։

Սակայն անկարելի էր մերժել այդ տեսակցութիւնը, որուն ելքը կրնար ըլլալ նաև որ իրեն նպաստաւոր հանգամանք մը ստանար։ Վերջին փորձ մըն ալ պիտի ընէր. իր բոլոր նենգամիտ ճարտարութիւնը պիտի թափէր զանիկա տարհամոզելու համար։

Ուստի ըսաւ սենեկապանին։

—Ընէք Գ. կոմսին որ իրեն կը սպասեմ։

Քանի մը վայրկեան եռք, Մարք ներս մտաւ, դուռը գոցեց ու նստաւ մարքիզին դէմը։

Երիտասարդը ահաւոր կերպով ժպտուած էր։

Դէմքին վրայ սարսափի և սպառնանքի արտայայտութիւն մը կար միանգամայն։

Մարքիզը շուտով նշմարեց երիտասարդին արտասովոր խռովումը, և հասկցաւ որ վճռական տեսարան մը տեղի պիտի ունենար, որ պիտի վճռէր իրերու ձգտուած կացութիւնը։

—Ա՛յ չէք կրնար ուրանալ, ըսաւ երիտասարդն առանց յառաջաբանի, բոլոր այն չարագործութիւնները զորս ձեր երեսին դարկաւ մայրս, և զորս միշտ խենդի մը երեւակայութիւնները հնարադրել տալ ուզեցիք։

—Միշտ միեւնոյն ամբաստանութիւնները, ըսաւ մարքիզը, զորս ինչպէս միշտ պիտի ջրեմ։

—Անկարելի է, որովհետեւ հիմակ տպագրեալներ ունիմ ձեռքս։

Մարքիզն ահեղի կերպով ժպտունեցաւ, և, հակառակ իր ըրած ճիգին, այլայլած ձայնով ըսաւ.

—Ապացոյցնե՞ր ունիք։

—Այո։ Այն մարդը որուն ձեռքով սպանել տուիք, դոյք և Գ. Լանթէն, խեղճ տոքթոր Պիալոն, խոստովանեցաւ ամէն բան. և միանգամայն ապացուցաւ, թէ դուք սպանած էք հայրս, կի Պեռնարը։

Գ. տիրվուտ, այս անակնկալ յայտնութեան վրայ բոլոր մարմնովը սարսռաց։

—Թշուառականը, մրմնաց։

Մարք չարաւնակեց.

—Այն գիշերը երբ տոքթոր Պեռլոն սպանեցին, սպանիչը անոր անկողնին քովէն թուղթեր գտաւ, որոնք ձեր ոճրին ապացոյցները կը պարունակէին. տոքթորը՝ հօր մարմնին մէջէն հանած գնդակին նըմանն գնդակներ գտած էր ձեր զգեստին, և այդ գնդակին նման երկրին մէջ բնաւ ուրիշ տեղ չէր գտնուեր։

Մարքիզը ոտքի երեւ ու վճռական շեշտով մը.

—Էհ՛, այո՛, ես սպանեցի ձեր հայրը։

Մարք սիրտ տալով ձեր մայրը։

Սէրը կուրցուց զիս։

Այս կորուստ խոստովանութեան վրայ Մարքի յուզումը աւելի սաստկացաւ։

Ու դայրացկոտ շեշտով մը ըսաւ, մինչ մարքիզը գլուխը կը խոնարհեցնէր՝ ինչպէս դատապարտեալ մը իր դատաւորին դիմացը։

—Իրաւ է ուրեմն մօտս բրած յայտնութիւնները. իրաւ սպաներ էք հայրս, ընտանիք մը ամբողջ կործաներ էք. խեղճ մայրս աշխարհի ամենէն սոսկալի խոչտանգումներուն ենթարկեր էք յափշտակելով զիս իր գրկէն, յիմարանոց նետել տալով զայն սոսկալի շարագործի մը մեղսակցութեամբը, որ այժմ մեծահարուստ գրամատէր մըն է եղած և որուն փեսայ ընել կուզէիք զիս այն պահուն երբ մայրս գտնելու երջանկութիւնը կունենամ։

Մարք կեցաւ։

Զայրոյթը կը խլդէր զինք։

Մարքիզը բառ մը չէր ըսեր։

Կերթեւեկէր խուցին մէջ, մէրն դէմքով, միտքը իրարմէ աւելի սգալից մտածումներով լեցուն։

Բռնուած էր։

Ամէն բան լմնցած էր։

Աշխարհի մէջ միակ արարածը որուն համարուսին վրայ դրած էր իր յոյսը, ինք որ երբէք բանի մը վրայ յոյս և սէր դրած չէր, կատէր զինքը և կը սոսկար իրմէ։

Ամէն բանէ անջատուած, ըսաւ.

—Ամէն բան ճմարիտ է։ Ես հրէշ մըն եմ։ Ինչ կուզէք ըրէք զիս։

Զէնք մը առաւ գլխաշարոցէն, և Մարքին տուաւ։

—Մեռուցէք զիս։ Ա՛յ բանի մը վրայ խօսելիք չպիտի լսեմ ... Ա՛յ չպիտի տառապիմ ... Մեռուցէք զիս։ Ձեր հօր վրէժը լուծեցէք։ Ձեր մօր վրէժը լուծեցէք։

Մարք հեռուն նետեց զէնքը։

—Ինծի չի՛նար, ըսաւ, ձեզ պատժել... Ձեմ կրնար մոռնալ թէ զիս մեծցուցած էք։ Սա միայն կը խնդրեմ որ ապատ ձգէք մեզ ապրիլ, մայրս և զիս...

—Պիտի մեկնիմ, և ալ իմ խօսքս չպիտի խլեք... Երբ ինծի պէս տառապիս թերեւս հասկնաք զիս և գթաք վրաս։ Մընաք բարով։

Պիտի հեռանար, եռ դարձաւ ը

Կ. ԳԱԼԻՆ 6.18 ՆՈՅՄ · 1895

Քաղաքական կացութիւն

ԳԼԻՊԵՐՆ Ի ՕՏՈՒՄԲԱ.

Ռուսիոյ Կայսրուհին, թոռ Վիքտորիա Թագուհւոյն Անգլիոյ, Զարին պարգեւեց մեծ-դքսուհի մը, որ հետեւապէս չէ դահաժառանգ։ Որովհետեւ արդի գահաժառանգն ալ մահամերձ է դրէթէ, իւր կրտսերագոյն եղբայրն է գահաժառանգ, մինչեւ որ մանչ զաւակ մ՚ունենան Կայսրն ու Կայսրուհին, որպէս անցեալ օր Լոպանով իշխան կը բացատրէր ի Փարիզ Թ-ոյժի Թղթակցին, երբ կ՚ըսէր թէ երիտասարդ Կայսրն ու Կայսրուհին՝ ի սէր կայսերական գերդաստանին՝ մէկէ աւելի զաւակ ունենալն իրենց պարտ պիտի սեպեն։

—Թէպէտ անցեալ տարի չատ մը բաներ կ՚ըսուէին զՖինլանտիա ռուսացնելու ձեռնարկներուն վրայ, բայց երիտասարդ Կայսրը առաջին գործերէն մէկն եղաւ ծանուցանել թէ Ռուսիոյ մէջ ի կիր առնուած չատ մը օրէնքներ Ֆինլանտիոյ մէջ գործադրելու ձեռնարկն առկախ պէտք է մնայ, մինչեւ որ Կայսրը անձնական նախաձեռնութեամբ հետեւութիւն տրուի անոնց։ Ալեքսանդր Գ. մեռած ժամանակ պատուիրեր է իւր որդւոյն թէ՝ «Հանդարտ լաւ Ֆինլանտան։ Մայր-Կայսրուհին ևս ի նպաստ Ֆինլանտացւոց գործածեր է իւր ազդեցութիւնն։ Ի մի բան, Ֆինլանտիոյ լրագիրք գոհ են իրենց ազգային-հանրային գործերուն վիճակէն երիտասարդ Կայսրը օրով։

—Ծայրագոյն Արեւելից խնդրոյն կարեւոր երեւոյթ մը ստանալէն ի վեր, Սիպերիոյ երկաթուղւոյն շինութիւնն անօրինակ արագութեամբ յառաջ կը տարուի քանի մը կէտերու վրայ միանդամայն, և Նիքոլա Բ. անձամբ կը հսկէ շինութեան դլխաւոր պարագայից վրայ։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ Նախագահ Պ. Քլիվլէնտ չէ վճռած Նահանգաց մէջ Հանրապետականներուն շահած խորհրդարանական ընտրութիւններէն, և իբր կուսակցութեան լաւագոյն հաւատածներուն կողմէ քաջալերուած, ուրոշեց անօրինակ բան մ՚ընել, այն է՝ գալ տարի երրորդ անգամ ըլլալով ընտրելի հանդիսանալ Նախագահութեան, ի դիմաց ժողովրդականաց։ Նէ՝ Եուէ Հէրէա և ուրիշ կարեւոր թերթեր որք հակառակած էին Կրանդ զորավարին երրորդ անգամ Նախագահ ընտրուելուն, հիմա կը հաւանին որ Պ. Քլիվլէնտ նոյն բանն ընէ. զի, կ՚ըսեն, յաղթական զօրապետի մը երրորդ անգամ Նախագահ ընտրուելէն վտանգ յառաջ կրնար գալ ամերիկեան Հանրապետութեան համար, բայց Պ. Քլիվլէնտի անձն ու անցեալն այնպիսի երկիւղ մը չեն ներշնչեր, և յետոյ, իւր կուսակցութեան մէջ ամենէն աւելի յանձնարարելի նկարագրի տէր հանրային գործիչը դարձեալ Պ. Քլիվլէնտ է։

ՕՏԱՐԱԶԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀՍԱՐՈՒՄԸ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Ֆրանսայի կրթական Նախարարն ինչ ինչ միջոցներ ձեռք առնուլ արժան գտաւ՝ Փարիզի Համալսարաններուն և ի մասնաւորի Բժշկական Վարժարանին չափազանց խճողելուն պատճառաւ։ Խճողման պատճառներէն մին այն է որ օտարազգի ուսանողք մեծ թուով կուգան Ֆրանսայի ուսանողաց հետ հաւասար պայմաններով ուսանիլ։ 1883ին աւելի քան 100 ռուս աղջիկ ընդունուած են բժշկութիւն ուսանելու, և այս թղաւորութիւն յօրէ անտի չարունակելով, ո՛չ միայն զաւակներն և բժշկական փորձերուն ներկայացող աշակերտներուն թիւն անտանելի համեմատութիւններու բարձրացեր է, այլ և բժշկութիւն ուսած օտարազգիք սկսեր են նոյն իսկ Ֆրանսայի մէջ մրցիլ Ֆրանսացի բժշկաց դէմ։ Օտար մրցումը կ՚երեւի դաւառային Համալսարանաց մէջ ևս, որպէս ի Մոնբէլիէ, ուր կը դիմեն Արեւելքէն (մանաւանդ Յունաստանէն և Եգիպտոսէն) եկող աշակերտները։

Այս վիճակին դարման տանելու համար յանձնաժողով մը կազմուած էր մի քանի տարի առաջ, որ այս օրերս հետեւեալ առաջարկը ներկայեց Կառավարութեան.—Փարիզի Բժշկական Վարժարանին մէջ ունեցի խնդրոյ օտարազգիներուն պիտի ազդարարուի թէ իրենց խնդիրքը կրնայ ընդունուիլ այն պայմանաւ միայն որ դաւառային Համալսարաններուն աշակերտին, օրինակի համար Մոնբէլիէ, Նանսի, Լիոն։—Բայց այս առաջարկութեան կը հակառակի նոյն իսկ Ֆրանսացւոյ մէջ մաս մը, որ չուզեր արգելարել Ֆրանսայի հիւրասիրութեան և Ֆրանսական դաստիարակութեան համաշխարհիկ ծառայութեան բարի համբաւը։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐԴԻԿ Ի ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

Հիմա տարակոյս չէ մնացած թէ պիտի ընդունուի դատական Նախարար Պ. Ռիբարի կողմէ ներկայացուած օրինագիծն, որուն համեմատ դիպուածի մը դէմ եղաւ։ Միքրոպներ պարունակող սրուակ մը կը գործածէր։ յանկարծ սրուակը կոտրեցաւ, և ապակիի կտոր մը գնաց մտաւ խեղճ գիտունին կոկորդը։ Պ. Վորդով երկարատեւ ու ահռելի տառապանքներով մեռաւ։ Աւարիկ նոր գոհ մը Գիտութեան։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 16 Նոյմ. — Պ. Ֆելիքս Ֆոռայսոր որսի գնաց Ռանպույյէի անտառն։ Որսի հրաւիրուածներուն մէջ էին անգլիական Լորտ Տըֆրին, գերման դեսպան Միւնսդէր կոմսն, աւստրեան դեսպանն և Փեդերսպուրգի ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմս, նաև Դանիոյ դեսպան Մոլլքէ կոմս։

—Երէկն Ներքին գործոց Նախարար Պ. Վարտէք-Ռուսօ, որ այժմ վաստակաւորութեամբ կը զբաղի, և չափաւոր-հանրապետականաց ամենէն պերճախօս առաջնորդներէն մէկն է, ի Ռօն ճառախօսելով պահանջեց որ չափաւոր-հանրապետականք իրենց հանրապետականաց պահպանողական մասն իրենց որոշ դիրքն ունենան հանդէպ արմատական վարչութեան, և աւելի գործունէութիւն ցուցնեն, եթէ կը փափաքին պահել այն ազդեցութիւնն և հեղինակութիւնն որուն իրաւունք ունին։

—Արձանագրութեանց և Գեղեցկի Գրականութեանց Ակադեմիան այսօր իւր տարեկան մեծ նիստն ըրաւ, նախագահութեամբ Պ. Մասպէրոյի, հանրածանօթ մասնագէտին եգիպտական հնութեանց։

—Դատական-ոստիկանական քննիչ Պ. Պէհոռա խուզարկութիւն կատարեց Ռէնաքի ժառանգութեան դատական հաշուեյարդար Պ. Իմպէռի բնակարանին մէջ, երեւան հանելու համար թուղթեր և հաշիւներ՝ Հարաւային Երկաթուղեաց Ընկերութեան գործին վերաբերմամբ բացուած նոր քննութեան առթիւ։ (Դատական պաշտօնեայ մը որ ուրիշ դատական պաշտօնէի մը տան մէջ խուզարկութիւն կ՚ընէ յօգուտ արդարութեան։)

—Ռուսիա որոշեց երմական գործակալութիւններ հաստատել Լոնտոն, Պերլին, Ճենովա, Կ. Պոլիս, Մանչուրիա, Բուրէա և Միացեալ Նահանգներու։

ՓԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ռուսիոյ Կայսրուհին աղջիկ մը բերաւ։ անուն Օլգա դրուեցաւ։

ԹՈՒԼՈՆ.— Քոռ-ըպէ գրահաւորն, որ Թուլոնէ մեկնող միւս գրահաւորներուն հետ մեկտեղ իջած էր Իէռի առէջ, ազատեցաւ, ինչպէս ազատուած էր Ֆորֆոսպոպլ։ Կրան Ֆլոտիին անկարելիւր են։ Հիմա կ՚աշխատուի ազատել Ամբրալ Պոէնն գրահաւորը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բիքիրի անգլ. դեսպան Սըր Նիքոլաս Բոտերիք Օ՚Քոնըր Փեդերսպուրգի անգլ. դեսպան անուանուեցաւ, յաջորդելով Սըր Ֆ. Ս. Լասելսի որ Պերլինի դեսպան անուանեցաւ վերջերս։

—Սակարանին մէջ 5 սնանկութիւն հրատարակուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Նախարարապետ Կոմս Պատէնի երմական յանձնաժողովին առջեւ ճառ մ՚արտասանելով, ըսաւ թէ Վիեննայի քաղաքային խորհրդին լուծման առթիւ Խորհրդարանին մէջ բացուած վիճաբանութիւնը չատ տաք եղաւ։ ոնենդիրները Խորհրդարանէն դուրս հանուեցան. նախարարապետը, դատական և երկրագործական նախարարները արդարացուցին նոյն լուծումն, իբր օրինաւոր գործողութիւն մը։ Հակասմականներուն և պահպանողականներուն կողմէ ներկայացուած պարսաւանքի քուէն մերժուեցաւ ստուար մեծամասնութեամբ։

ՊԵՐԼԻՆ. —Զարին հօրեղբայր Վլատիմիր Ալեքսանդրովիչ մեծ-դքսը մեկնեցաւ ասոր։

ԼԻԶԲՈՆԱ. — Տոն Քարլոս թագաւորն հոս դարձաւ։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՂԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

Հրատարակուեցաւ 46 եւ 47 թերթերը, երես 752։ Վերջին թերթը կը հասնի մինչեւ **Reniable** բառը։

50rդ թերթին հրատարակուելն յետոյ դաժանորագրութիւնի պիտի դադրի։

ՌԱՖԱՅԱՆՈՐԴԱԳԻՆ ՄԻՆ ՄԻՆՉԵՑ

Բուռմանիտիր թերթը 20 փարայ

Դիմել ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ, Պոլիս Սուլթան համամ փողոց թիւ 14

կառավարութեան հետ պայմանագրութիւն ունեցող սեղանաւորական կամ առեւտրական ընկերութեանց և հաստատութեանց մէջ իբրեւ վարիչ պաշտօն ունեցող անձինք որք նաեւ Խորհրդարանի անդամ են, պարտին մէկէն կամ միւսէն հրաժարիլ։ Ըստ այսմ, հարկ պիտի ըլլայ որ հրաժարին հետեւեալ անձինք։

Պ. Մանեէն, անդամ Մերակոյտի, Ընդհանուր Տնօրէն Ֆրանսայի Պանքային։

Տ՚Օտիֆրէ-Բասքիէ դուքս, անդամ Մերակոյտի, և Նախագահ Անդէնի ածխահանքի Ընկերութեան։

Պ. Պարտու, անդամ Մերակոյտի, և Վարչական Խորհրդոյ անդամ Օրլէանու Երկաթուղւոյն։

Պ. տը Նորմանտի, անդամ Մերակոյտի, Նախագահ Քոնդուան Նաւթոնոյ տէսքոնդ դրամատան, Նիքէլի Ընկերութեան, և Վարչական Խորհրդոյ անդամ Փարիզ-Լիոն-Միջերկրականի Երկաթուղւոյն, և «Ազգային Ապահովագրական» Ընկերութեան։

Պ. Ժիլ Սիմոն, անդամ Մերակոյտի, և Վարչական Խորհրդոյ անդամ Բրէտի Ֆոնսիէ (Կայուածական Վարկի) Դրամատան, որոյ Ընդհանուր անօրէն Պ. Քրիսդոֆլ Ֆիլդ այս օրինագծին առթիւ հրաժարեցաւ, կամ գէթ անանկ ըսուեցաւ։

Պ. Էնոռ, Երեսփոխան, և անդամ Վարչական Խորհրդոյ Պանք տը Ֆռանսի։

Տ՚Արէնպէրկի իշխան, Երեսփոխան, և անդամ Վարչական Խորհրդոյ Սուէզի Ջրանցի և Անդէնի հանքային Ընկերութեանց։

Պ. Պալան, Երեսփոխան, և Վարչական Խորհրդոյ անդամ Պանք տը Ֆռանսի։

Պ. Պէյէ, Երեսփոխան, և նախագահ Թրիւնաքի Պողպատանոցի և Դարբնարանի Ընկերութեան։

Պ. Լաբի Բասի, Երեսփոխան, և Վարչական Խորհրդոյ անդամ Բրէտի Ֆոնսիէի։

Պ. Մէզիէռ, Երեսփոխան, և Վարչական Խորհրդոյ անդամ Բրէտի Ֆոնսիէի։

Ասոնք ամենէն նշանաւորներն են կրկին պաշտօն վարողներուն։ Բայց ասոնցմէ դատ ուրիշ 30 ի չափ երեսփոխաններու և ծերակուտականներու ևս անուններ տրուեցան որոնք նոյն կացութեան մէջ են։ Խնդիր է թէ ինչու համար ասոնցմէ միայն Պ. Բրիսոնի հրաժարեցաւ։ Խնդիր է նաև թէ այս ամէն մարդիկ պիտի հրաժարի՞ն իրենց տնտեսական կամ խորհրդարանական պաշտօններէն։ Բայց չէ՞ մի որ Խորհրդարանը կը կարօտի մասնագէտներու կողմէ տրուելիք լոյսին։ Աշխարհի վրայ ո՞ր Խորհրդարանին «գործի մարդիկ» չեն անդամակցիր։ Միթէ ասկէ կը հետեւի՞ որ Խորհրդարանն այն գործի մարդոց շահերուն գործիք ըլլայ։ Եւ եթէ հիմա կաշառքը դեր մը կը խաղայ Ֆրանսայի Խորհրդարանին մէջ, վերոյիշեալներուն նման մարդոց դուռն հանուելէն ետքը պիտի դադրի՞ կաշառքը։

ԳԻՏԱԿԱՆ ԸՆՏԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ՆՈՐ ՎԵՐԵԼՔ

Ինչպէս արդէն համառօտիւ ծանուցուած էր, Փեդերսպուրգի գիտական լրագիրք մանրաման կը նկարագրեն չորս Ռուսերու Արարատի ամենաբարձր գագաթն երեկոն։ Ասոնք էին՝ գիտնական Պ. Բաղուչով, հարիւրապետ Կրիպոյսով, հարիւրապետ Տրախովիրով՝ Կաւկասեան սպայակոյտէն, և Խազոթ սպայ մը, Բոշարքի անուն։ Ասոնց հետ կային երկու Թիկնապահներ, և ամենքն առատուն կանուխ ճամբայ ելան ձիով։ Բեռ կրող դրասները վարելու գործը Թողուած էր Թիկնապահներուն։ Երբ 9,500 ոտք բարձրութեան հասան, պէտք եղաւ անասունները թողուլ, և չորս հոգին ոտքով չարունակեցին ճամբան։ Մութը չկոխած, 14,700 ոտք բարձրութեան հասած էին։ Հոն գիշերեցին, և հետեւեալ առաւուն մաղլցան եւեռ մեծ Արարատին արեւելեան գագաթն, ուր չատ մը գիտնական հետազօտութիւններ ըրին, և արձանագրեցին իրենց տեսակներուն մէջ, այն գործիներով զոր հետ առած էին։ Ցեռոյ արեւմտեան գագաթն ելան, որոյ բարձրութիւնն է 16,910 ոտք կամ 5,640 եարտա։ Հոն եւս չատ մը գիտութիւններ ըրին. մասնաւորապէս տարրալուծեցին այն բարձր սարին սառուցային ծածկոյթն։ Երրորդ օրն ամենայն յաջողութեամբ վար իջան, և ձիերն ու գրասները լաւ վիճակի մէջ գտան։

ԿԱՐԿԱՍԻՍ.—Ռուս լրագիրք կը ծանուցանեն թէ հոկտ. 17/29ին ծանր կռիւ մը տեղի ունեցաւ ի Բուդպիս ընդ մէջ Հրէից և տեղացւոց։ Գառաւ կին մը վէճ մ՚ունեցած էր հրեայ տղու մը հետ։ Ռուս մը կնոջ կողմը բռնեց։ Հրեայք ոմանք իւր վրայ յարձակեցան և այնքան զէշ հարուածեցին որ մարդը մեռաւ։ Ասոր վրայ տեղացիք Հրէից թաղին վրայ գացին, ծեծեցին Հրեայներն, և կողոպտեցին անոնց տուներն ու խանութները։ Բայց ժամ մը ետք հանդարտութիւնը վերահաստատեցաւ ձեռամբ Խազախներու վաշտի մը։ Բանի մը Հրեայներ ծանրապէս վիրաւորուած են, ուրիշներ թեթեւապէս։ Տասն անձինք ձերբակալեցան, իբրեւ հեղինակ կամ մեղսակից Ռուսին ապանման։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՍԱԿԱՐԱՆՆ այս օրերու տագնապէն կարծուածէն աւելի վնասաւոր է։ Թայմս կը ծանուցանէ թէ մի քանի օրուան մէջ 200 միլիոն ֆիորին վնասուած է Վիեննական հրապարակն, և գոնէ քանի մը անանկութիւնք անխուսափելի են։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ Համալսարանին միքրոպաբանութեան ուսուցիչ Պ. Վորդով սոսկալի դիպուածի մը զոհ եղաւ։ Միքրոպներ պարունակող սրուակ մը կը գործածէր։ յանկարծ սրուակը կոտրեցաւ, և ապակիի կտոր մը գնաց մտաւ խեղճ գիտունին կոկորդը։ Պ. Վորդով երկարատեւ ու ահռելի տառապանքներով մեռաւ։ Աւարիկ նոր զոհ մը Գիտութեան։

ԵՆՈՒՐԻՆ ՀՈՒՐՆԵՐ

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՄՈՒՆՔ Ի ՓՈՔՐ—ԱՍԻԱ

Սաղահ իւր երէկի թուոյն մէջ խօսելով այն բարենորոգմանց վրայ, որք ի գործ պիտի դրուին Անատոլուի նահանգաց մէջ, կը թուէ այն միջոցներն որք ձեռք պիտի առնուին և ապէս կը վերլցնէ իւր յօդուածը.

Վարչութեան ամեն հիւղերուն համար որոշուած ու գործադրելի ամեն բարենորոգմունք այն առեն կարելի կ՚ըլլան, երբ ժողովրդեան ամեն դասակարգերն ալ անպատճառ հանդարտ ըլլան և այդ կերպով նիւթապէս ու բարոյապէս ազակցին կայս. կառավարութեան։ Ամբողջ ժողովուրդը պէտք է գնահատէ այս կարեւոր կէտն և վստահ ըլլայ կայս. կառավարութեան ձեռնարկներուն լրջութեանը ու կատարելութեանը վրայ, զորս կ՚ընէ՝ բարենորոգումներով՝ հպատակաց բարեւաւութիւնն աւելցնելու և զինուորական ոյժերով ալ անոնց անդորրութիւնն ու ապահովութիւնը պահպանելու։

Նոյն թերթն իւր այսօրուան թուոյն մէջ ալ հետեւեալը կը գրէ.

Կայս. կառավարութիւնը 1255 թուականէն՝ այսինքն Վեհ. Սուլթանի հօրը կայսրութեան օրը հրատարակուած Կիւլխանէյի խաղթը Հիւմայունէն ի վեր բարենորոգմանց ձեռնարկած է։ Անկից ի վեր՝ յիսունչորսի տարուան միջոցին՝ կայս. կառավարութիւնը՝ ժամանակին ու պարագաներուն համաձայն՝ երկիրը վարելու համար միշտ ուշադրութեան առած է՝ ամենէն քաղաքակրթեալ երկիրներու մէջ ձեռք բերուած զարգացումները, զորս օսմանեան երկիրներու մէջ ալ գործադրելու համար կէս դարու միջոցին չատ մը հանրօգուտ օրէնքներ հրատարակած և մեծ խնամք տարած է անոնց գործադրութեանը։ Ազնուցմէ մին է Նահանգաց Ընդհանուր Վարչութեան Կանոնագիրը։

Սաղահ յետոյ կը թուէ անցեալները հրատարակուած Պաշտօնական Զեկուցման մէջ ծանուցուած բարենորոգումներ, որոց գործադրութիւնը հրամայուած էր կայս. Իրատէով, և կը յարէ.

Այս ձեռնարկներ ու որոշումներ կը վերաբերէին կայսրակաց վիճակին բարւոքման և պէտք էր որ բոլոր ժողովուրդը նիւթապէս ազակցէր, որպէս զի այս ձեռնարկներն և որոշումները ժամառաջ արդիւնաւոր ըլլան, սակայն մէկ քանի խռովարարներ այլ և այլ պատրանքներով հանրութեան միտքերը գրգռած են և այդպէս Անատոլուի նահանգաց մէկ քանիներուն մէջ կարգ մը անկարգութիւններու պատճառ եղած են։ Իրաց այդ վիճակը ցաւալի կը գտնենք, որովհետեւ բարենորոգմանց գործադրութիւնը հանրային անդորրութեան կարօտ է։

Սակայն յայտնի է թէ կայս. կառավարութեան ձեռք առած զինուորական միջոցները պիտի ամրացնեն այդ կարգի խաղաղաբար անձանց ընթացքն ու նպատակն և ժողովուրդն ալ, բնաւ կարեւորութիւն չտալով անոնց, իր հպատակութեան օրինաւոր պարտականութիւններն ի գործ պիտի դնէ։

Այս ապահովիչ յառաջաբանն ընելու մղած են զմեզ հետեւեալ երկու կէտերը։ մին՝ այն թէ նահանգաց այլ և այլ կողմերուն մէջ սկսած է կատարեալ անդորրութիւն գտնուլ և միւսն ալ թէ իրենց ուզղղ հրատարակութիւններուն նշանաւոր եւրոպական թերթեր ծանուցած են թէ կայս. կառավարութեան բոլոր անօրինութիւնները օգտակար արդիւնքներ պիտի ունենան։

Հռոմի մէջ հրատարակեալ Իտալիա անուն նշանաւոր լրագիրը ըսած է թէ կայս. կառավարութեան ձեռք առած վերջին միջոցները բոլորովին լուրջ են ու բացարձակ։ կառավարական բոլոր ակումբներու մէջ ընդհանրապէս համազսմ գոյացուած է թէ այդ միջոցներ յայտնի արդիւնք պիտի ունենան։

Մեզի համար գոհունակութեան արժանի է տեսնել եւրոպական լրագրաց մէջ այդ կարգի բացարձակ ճշմարտութիւններ։

Իգոռմ ալ իւր թէ՝ երէկուան և թէ այսօրուան թիւերով նոյնիմաստ հրատարակութիւններ կընէ և ըսելով որ եւրոպական կառավարութիւնք ալ կը փափաքին որ խռովարարք հնազանդութեան ու կարգապահութեան տակ առնուին, իբրև ապացոյց առաջ կը բերէ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլոխովսքի կոմսին այն յայտարարութիւնը թէ կը յուսայ որ օսմ. կայս. կառավարութիւնն պիտի յաջողի ազգու միջոցներով առաջքն առնուլ Անատոլուի այլ և այլ կողմերուն մէջ երեւան եկած անկարգութիւններուն։

* * *

Սատոպէռ և Թ. Հաֆիզպէռ այ նոյնիմաստ հրատարակութիւններ բրած են։ Թ. Հաֆիզպէռ ի միջի այլոց կարտատպէ եւրոպական լրագրաց մէջ հրատարակուած մէկ լուրը թէ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, բոլոր կուսակաց ու կառավարիչներու հրամանք ուղղելով, ծանուցած է թէ նահանգաց որ մասին մէջ ալ եթէ խաղաղութիւնը խանգարող ո և է պարագայ տեսնուի, պատճառ եղողները խիստ պատասխանատուութեան ենթարկուին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Պալի ասոիճան տրուեցաւ կայս. պալատան քարտուղարներէն Ալի Ճէվատ և Ֆաիկ պէյերու։

Բէթիմօ գաւառին (Կրէտէ) կառավարիչ անուանեցաւ Համիտ Պէյզատէ Մահմուտ պէյ, որ փոխանորդաբար կը վարէր այդ պաշտօնը։

Պէկիրտի օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար անուանեցաւ Բ. Դրան Թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Խայրի պէյ։

Դայսերի գաւառին առեւտրական դատարանին նախագահ անուանեցաւ իրաւագիտական վարժարանի նախկին շրջանաւարտներէն Եուսնաքի էֆէնտի։

Էրզրումի Սպեր գաւառակին Նախպ անուանեցաւ Նախպներու վարժարանին շրջանաւարտներէն Մէհմէտ Բահիթ էֆէնտի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.—Նոյեմ. 2 և 3 թուականներով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Տրապիզոնի, Ատանայի, Էնկիւրիի ու Պիթլիսի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

Նոյնպէս ուրիշ հեռագիրներ մեր նոյնը ծանուցած են Էնկիւրիի, Գոնիայի, իրզրումի և Ատանայի նահանգաց համար։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ Բարձր. Խալիլ Ռիֆաթ փաշա չարաթ առաւօտ մեծ տերութեանց դեսպանատունները գնաց և փոխադարձ այցելութիւն տուաւ։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թեվֆիգ փաշա իր բնակութիւնը պիտի հաստատէ երբեմն Պառոն Պանի սեպհական տանը մէջ, որ կը գտնուի գերմանական դեսպանատան մօտ ի Բերա։

ՐԻԶԱ ՓԱՇԱ.—Դատական նախորդ նախարար Ռիզա փաշա, որ հիւանդ էր, ապաքինած է։

ՏԻԿՈՆ ԲԱՆՍԱ, իտալական դեսպանին կինը, 15-20 օրէն մայրաքաղաքս պիտի գայ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ Հանրային Պարտուց վարչութեան մէջ կան օտար հպատակ պաշտօնեաներ, որք օսմանեան լիզուն չգիտնալով, երբ իրենց պաշտօն մը յանձնուի գործադրութիւնք կանոնաւոր կերպով չեն կատարուիր, հարկ եղածն ի գործ պիտի դնէ, որպէս զի յետայսորիկ այդ պաշտօններ յանձնուին օսմանեան հպատակ պաշտօնեաներու։

ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ, որ Իտալիա ու Ֆրանսա պիտի երթայ չերամաբուծութեան համար գիտական քննութիւններ կատարելու, իր այդ ուղեւորութիւնը պիտի աւարտէ առաջաւորեն երեքուքուկէս ամիսէն։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը սկսած է քննել ծէնէռալ Անդրէա բէյի ընկերութեան ներքին կանոնագիրը։

ՌՈՒՄԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ երէկ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան Ռուսիոյ Կայսրուհւոյն անմահանգ ծննդաբերութեանը համար։ Ներկայ էին ռուսական, հելլենական, սերպիական ու ռումանական դեսպաններն և Դրատաղի գործակատարը։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Տէֆթէրտար Շէֆիկ պէյ արձակուրդ ստացած ըլլալով ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի դայ։

ՊԱՂՏԱՏԷՆ Զէհավիպատէ Ճէմիլ էֆէնտի օսմանեան նոր տեսակ գլխոր հնարած է, որոց նմոյշները կուսակալութեան կողմէ զրկուած են Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ՆԱԻԱԶԻՌ չոգենաւերու ընկերութեան հիմնադիրք Պ. Վիսնէնդ Բայրարի պիտի յանձնեն այդ ընկերութիւնն ի նորոյ կազմակերպելու գործը։

ԵՐԿՐՕՇՈՒԹԻՒՆ. — Կայս. Դիտարանը հաստատ տեղեկութեանց նայելով, հինդշաբթի օրը Պերկամաի (Ազարն) մէջ երեք անգամ երկրաշարժի սաստիկ ցնցումներ զգացուեր են։

ՍԻՆՕՊԷՆ կը գրեն թէ հելլենական Օլիմպ չոգենաւը, որ քարիւղ բեռցած և Պաթումէ մեկնած էր, Սինոպի առջեւ այրեր է։ Մէկը գոնուողներն ազատուեր են։

ՀԱՆՔ.— Երկրագործական, անտառաց ու հանքաց նախարարութիւնն որոշած է, Այտընի էֆէնտիզ գաւառակին Պայանդուրի գիւղախումբին մէջ գտնուած անգիկի հանքի մը շահագործման համար, 99 տարուան մենաշնորհ տալ Թոյաճեան Արթին էֆ.ի։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական նորընտիր վերատեսուչ Հիւսէյին Հաթիպ էֆէնտի չարաթ օրն իր պաշտօնատեղին երթալով գործել սկսաւ և ընդունեց բոլոր պաշտօնէից ու քարտուղարաց շնորհաւորութիւնները։

ՀԱՊԷՇԻՄԱՆԻ թագաւորը արծաթ պատուանշաններ տուած է Երուսաղեմայ կառավարչին ու թարգմանին։

ԽԱՐԲԵՐԻՒ նորընտիր կուսակալ Բէուֆ պէյ անցեալ երեքշաբթի օր Տէտեպաղէն Իզմիր գացեր է։ ուրկից ճամբայ պիտի ելնէ Իսկէնտէրունի ու Հալէպի ճամբով իր պաշտօնատեղին երթալու համար։

Նահանգին ոստիկան-զինուորաց նորընտիր Ալայ Պէյի Թահիր պէյ և նորընտիր Տէֆթէրտարն առջի օրը մայրաքաղաքս ճամբայ ելան, իրենց պաշտօնատեղիներն երթալու համար։

ԻԶՄԻՐԻ քաղաքին մէջ ջուր բերելու համար մենաշնորհ ստացող ընկերութիւնն ի մտոյ շրջաբերութեան պիտի հանէ իր պարտատոմսերը։

Ընկերութիւնը 1895 մարտի սկիզբը կազմուած է՝ 2,500,000 ֆրանք դրամագլուխով՝ բաղկացած իւրաքանչիւրը 500 ֆրանքնոց բաժնեթուղթերէ։ Պարտաթուղթերը սրուն իւրաքանչիւրը 500 ֆրանք է, ընդամենը երեք միլիոն ֆրանքի են։ Ասոնք 45 տարիէն պիտի հատուցուին՝ հարիւրին հինգ տոկոսով։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ընկերութեան ժողովը վերջին նիստին մէջ, մայրաքաղաքիս առողջապահական վիճակին վրայ խօսուելով, ըսուած է թէ այլ և այլ տեղերու մէջ Քիֆօ կայ և թէ Եէնիգուլէի Ցուռնայ հիւանդանոցին մէջ այդ ախտէն վարակուած 40 հիւանդներ կան, Հայոց հիւանդանոցին մէջ՝ 12 և ի Բերա ռուսայ հիւանդանոցին մէջ՝ 10 ու գերմանական հիւանդանոցին մէջ՝ 14։ Մայրաքաղաքիս մէջ ալ մինչեւ ուրբաթ գիշեր 93 դէպքեր տեսնուեր են, որք սոսափիլ չեն։ Կարծիք յայտնուած է թէ պէտք է ուշադրութիւն ընել խմուելու յատուկ ջուրերուն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քանպոնի առողջական վիճակն օրօրի կաղէնայ։ Պ. Քանպոն ամեն օր անթացուպերով պատուներ կը կատարէ դեսպանատան պարտէզին մէջ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ հիւպատոս Պ. Էվիէնիդիս անցեալ օր Ցէնէր երթալով, այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ամեն. Պատրիարքին։

ՀԻՃԱԶԻ նահանգին Մէքթուպճի ձէլայէտտին պէյ չորս ամսուան արձակուրդ ստացած է մայրաքաղաքս գալու համար։

ՍԿԻՏՍԱՐԷՆ Պաղտատ ու Պասրա երկաթուղի մը շինելու համար մենաշնորհ ինդրող Ամպրիրսկիսի ազգ, ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ եղած գեկոյցի մը վրայ, գրած է Եւրոպա դառնալու իր ընկերներուն թէ հարկ է վաւերական գիր մը ցոյց տալ՝ հաստատող ընկերութեան դրամական կարողութիւնը։ Այդ ընկերութեան կողմէ այսօր վաղը ներկայացուցիչ մը պիտի գայ մայրաքաղաքս։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ հեռագրական ու թղթատարական տեսուչին յանձնարարութեամբ, որոշուած է Երզնկայի հեռագրական կայարանին համար՝ երկաթ և էրզրումի համար ալ երկու պաշտօնեաներէ պաշտօնի կոչել՝ չորս հարիւրական ղրուշ առաջնակարգ ամսաթոշակով։

ԳԱԼԹԱԿԱՆՔ.— Հոկտ. 1էն մինչեւ ներկայ ամսոյ հինգերորդ օրը, այլեալ տեղերէ մայրաքաղաքս եկած են 391 ոբնուր 2126 գալթականներ, որք նահանգները զրկուած են՝ ընակութիւն հաստատելու համար։

ԿՆՔՈՊԱՀ.— Հեռագրական և թղթատարական վերատեսչութեան կնքապահ կարգուած է նոյն վերատեսչութեան թարգմանութեանց դիւանի քարտուղարներէն Շէրէֆ էֆէնտի։

ՍԵՐՊԻԱՅԻ մէկ քանի ուսուցիչներ Մանասբրի նահանգը գալիս են, հոն վարժարաններ հաստատելու համար։ որոց ծախքը պիտի հոգացուի Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ։

ՊԱՀԵՍՏԻ ԶՕՐԲԵՐ. — Ի զէն կոչուած պահեստի զորաց վաշտերուն համար հարկ եղած գինուորական բժիշկները որոշուած են, որք առջի օրէն սկսած են ուղեւորիլ իրենց համար որոշուած պաշտօնատեղիները։ Զինուորական գիւղագործներ ալ սոնոց կ՚ընկերանան։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏՈՒՆԵՐ. — Զեռնհաս իշխանութիւնը, հրանգագ

ՔՈՆԵԱՔՆ. Ի.
ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ
ՄՈՍՔԱԴ ԳԻՆԻՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
ԱՄԵՆԷՆ ԶՈՒՏ ՔՈՆԵԱԿԸ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
Յունական եւ Եւրոպական բազմաթիւ հիւանդանոցներու
Մեծաքանակ առաքում բովանդակ Թուրքիոյ, Եգիպտոսի, Սուրիոյ, Ռումանիոյ, Սերպիոյ, Պուլկարիոյ, Ռուսիոյ, Ամերիկայի և Հնդկաստանի համար։

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ՊԱԹԻՍԹԱ Ի ՊԻՐԷՈՆ
ՄԻԱԿ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՔՈՆԵԱԿԻ
Պ. Ֆ. ՊԱԹԻՍԹ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊԻՐԱԷՈՒՍ
ՈՐ ՀՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒՆԻ
Հաստատեալ 1872 ին
Միակ ներկայացուցիչ Տ. Կ. Տիսքինատիս։ Կեդրոնական վաճառանոց, Ղալաթիա, Յիւլֆարի փողոց, թիւ 23։ Մասնաճիւղ Բերա Փայրոնճի—Բուլյուլ թիւ 9

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Վերջացող շաբթուն առեւտրական հրապարակին վրայ նշանակութեան արժանի գործեր չեղան։5000 քիլէ կարծր ցորեն հասան և ծախուեցան Ռումելիի ու Էսքիշէհիրի տեսակները օրան 23-24 փարայէն։ 30,000 քիլէ կակուղ ցորեն հասաւ գանազան տեսակ և ծախուեցաւ 13-13½ զրուշի քիլէն։ Կիրքա ու Ազիմա ցորեն ո՛չ հասան և ո՛չ ծախուեցան։

50,000 օխա գարի վաճառուեցաւ, Էնկիւրիի տեսակ, 26 27 փարայէն օխան, նոյնպէս 6000 քիլէ Պալչըք և 2000՝ Ռումելի, 9, 9½-10 զրուշէն քիլէն։ 40,000 օխա եգիպտացորեն ծախուեցաւ 22-23 փարայէն օխան։ Հաճարի և վարսակի վրայ գործ չեղաւ. կարժեն 15-16 և 16-17 փարա օխանը։ Ալիւրներէն հասան 12,000 պարկ Իպլրակ, 2500՝ Օտեսա, 1500՝ Վառնա և 800՝ Մարսիլիա, որոց մեծ մասը ծախուեցաւ ընթացիկ գիներով։

Արտածելի նիւթերէն աննշան գործեր եղան թիֆթիքի, աֆիոնի և գեղին ճէհրիի. իսկ գազի խէժի վրայ՝ ընթացիկ գործեր։

50 տակառ Ուլատօֆքաի ալքոլ հասան և ծախուեցան 39-40 օխան մէկ օսմանեան ոսկւոյ։

Գաղթականքերէն 1000 պարկ խաուէ հասաւ ու ծախուեցաւ 100 օխան 11.50—13.50 օսմ. ոսկւոյ։ Թրիէսթէի շաբաթէն 2000 պարկ հասնելով ծախուեցաւ 95-98 զրուշի. ըստ մարքային։ Ռանկունի բրինձ չհասաւ. պատրաստ գտնուածէն 3000 պարկ ծախուեցաւ 91 զրուշէն։ Եգիպտական բրինձէն 800 պարկ հասաւ և վաճառուեցաւ 70-80 զրուշի։

Ֆուռնիէ և Աբոլլօն մսմի վրայ կարեւոր գործեր չեղան. գիներն անփոփոխ են։

Ռուսական քարիւղի վրայ ընթացիկ գործեր եղան, անտու

ՌՈՍԻՍ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 24ի կայսերական հրամանով արտոնեալ
Ընկերութեան կենդրոնատեղին Բեթերսպուրգ
Ընկերութեան ագարակը, Մեծ Մոսքովա 37
Ապահովագրութիւններ ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար 63,000,000 ֆրք.
1894ի հասոյթը 24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 90,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Բենկ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Մ. Ժ. ՌԷՊՐԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 32

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՒԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ Ամբող. 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, ոսկի հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զոհերուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակահարուածը, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանաց և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որը ունիմք լրագոր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած զանազան։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Ղալաթիա, Պանք Օթթոմանի Վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

326

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՂԱՐՏԱԳԻՐ
1892 ԹՎԱԿԱՆԻ 21/14ԻՆ

ՊԵՏՔԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԵՊՏԷՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՑԻ ՎՆԱՍՈՒՑ

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, Կ'ԳՈՐԾԱԿԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ.

ԵՓԷՆԻ ԽԱՆ, ԲԱՐԱԼԲԷՅՕՂ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ԱԼԲԱՍԹԷՐԻ

Նիգամիէ Թահնիյէ իտարէսի իշուն միւպայիաարնա լիւզիմ կէօրիւնէն 3000 առէտ բէքսիմաթ չուվալրն պէէր շիֆթի 5 դրչտա Թալիպի էօշտէսինտէ օյուսպ մահը Հալբ բուսինին ճրնձը բաղար իրթէսի կիւնիւ գաբարը գաթիսի վիրիլէէկինտէն թէնդիը ֆիկաթ իլէ իթայա Թալիպ օյանվարն լէվադիմաթը ուսու միէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օյունուբ։ Նօ. 1

ՏԻՌԶԱՈՒ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱԲԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՇՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզաուի գինին ու օշարակին մէջ գտնուած լաբթօ-ֆոսֆատ տը շօշ ամենէն ազդեցիկ վիրանորոգիչն է։
Ոսկրաթելք տղոց ոսկրոցները կը չիրակէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ուշացեալ տղոց։
Ցաղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փսխեր և առելի կորովի տպաք կը ծնին։
Լաբթօ-ֆոսֆատը սոնտոտներուն կաթը կը չատցուցնէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ճաճման հիւանդութեանց։ իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուրնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

Les Seules purgeant sans Coliques
PILULES SAVONNEUSES BOISSY
LAXATIVES
PURGATIVES
RAFRAICHISSANTES
La Boîte de 40 Pilules : 2 fr. franco.
Phie BOISSY, 2, Place, Vendôme, PARIS

ՊՈՒԱՍԻԻ ԱՅԼԱՌԱՑԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԻՐԸ

Միակ լուծողականներն առանց խիթի լուծում գլնացաւերէն, ջղայնութենէ, պնդութենէ, ատեաց անուժութեան եւայլն...
Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, գեղագործ Քանդիլակի քովը Բերա, Մեծ-Փողոց, 249 370

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՑԸ
ՄԷՐԱՅԻՐԻ ԼՕՅԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի ե Ֆուկէ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ Ծովու նաւահանգիստներուն (երթ-նուագարին հանդիսելով ի Հաւր։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիա եկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպ ի Պիրէոն, Իզմիր, Տարսանէլլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբաթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպ ի Բաւամտա, (փոխոխակի Քաֆարօյօ) Շերա, Սէլանիկ, Տէտէ Ագաճ, փոխոխակի Քաֆաւա, Տարսանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկն էլ դէպի Մարսիլիա, Հաւր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առաւաւտ ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարսանէլլէն, Տէտէ Ագաճ ն (փոխոխակի Քաֆաւա), հոկտ. 14էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարսանէլլէն Իզմիրէն, Պիրէ նէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց ասած, ամեն տասնրդինգ օրը, օրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 14ն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւն կ'Ամիս զարմ ամենայնէ պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա (միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիսելով։

ՕՍՄԱՆԻԵ ԳԾԻ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի երեկոյեան ժամ 4ին, ամեն տասնրդինգ օրը, Կ. Ամսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրուելու) Վալիի, Սամոս, փոխոխակի Հերոս, Գէրում, Լարնաքա, Մէրսին, Իսքենտէրուն, Լաթաքիա, Թրիբոլի, Նարէն Գէրում, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրուելուամբ, Գէրում դէպ ի Եափա եւ Բոր-Սայիտ։

ՕՏՍՄԱ-ՆԱՎԱՐԵՏԻՐԻ ԳԾԻ

Ուղղակի երթեւեկ կլնամսեայ Լոնտոնէն, Հաւրէն, Մարսիլիան եկած սուրանդակներով Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԾԻ

Ուղղակի երթեւեկ ամ նրդինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հաւրէն, Մարսիլիէն եկած սուրանդակներով։ Մեկնում Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ ի գամսոն, կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 42ե

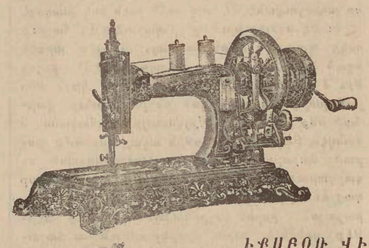

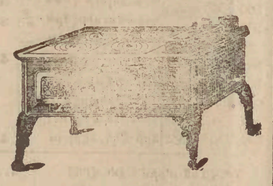

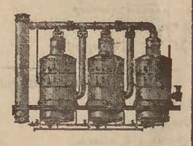

ԼԻՐՍԲՕՆ ՎԷՐՊԱՆՆ
ԸՆԿԵՐԱՅՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԴՐՄԱՆ, ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԻՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Յուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական Ճարտարագործութեան այլ նիւթերուն արանիա, Բէր էմպլ, Բազէր եւ Մէրիէմ փողոց, Թիճարէթ խան Ա(ա)ա կիրակի։ Ուրբաթի

Մեծ մեքենաներ զանազան մեք նաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու բենզինով շարժող մեքենայք, որոց մէն շարժմ ն կը գտնուի ներ, յանձնարարի ուզ։ Գարդ քարերի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 միլիգրամ կը սպառէ. այսպէս ժամը 15ին 20 վարարեւ կը գտնուին նաեւ Ճարտարակներ, տաղտ մեքենաներ, բնաւ բայց մեքենա երբ, եր, ատերեկ, եւ ն նոյնաբարտ; Մինեղանաներ, Հիմնարարանան, զարթնուանան, կոպզարանան, առաջնագործուանան մեքենաներ, ջրի մեքենաներ, ճնարկարդական երեւաներ, շաղախ, գեղանայան երկաթէ գանիներ, ատիալ, խայծդանաւոր քարերն, խոհանոցի ամանք, կազի լամբարներ, ճնմիշի և զմանց, պրարիկ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

Բանանցիզմ
ԱՔԼԷՆ, (տես մեր փողոց, 11 նախկին Գրաբ Աքլէնի)

Գեղագործարանք
ԵԼԱՆ Կ, Թարիանէ Պաղ, ՊԻՐԻՆ, Բիլատ՝ փող.

Գազագործարանք
ՍԵԼԱՆ Կ ՊԷՐՊԻՆ ԲԱՅԻՐ | ՊԷՐՈՒԹ ՀԱԼԿ | ՊԻՐԻՆՃԱ ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ԵԱՅԳ

Քոքիւ, Զանգա, Բաղրաս, Բալատաղ, Շիրա Վալ, Ալեքսանդրիա, Գաֆը։

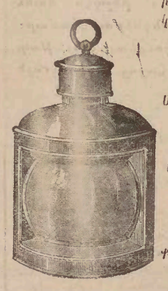

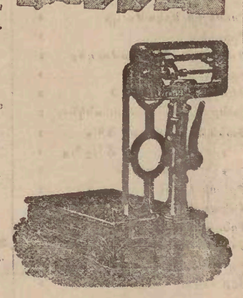

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՕԳՈՒՏ ԻՆՁ.
Իրենովին ոչ շաղ և ոչ ոսկրով
Գաղտնաբար մեռած ՍԿՕՏԻ և ՀՈՖԷՆԻ
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անարժեհամ է
Ճարու մեկ հատ իւղի բոլոր յատկութիւններն ունի։
Իրենցինքներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոռաճութիւնը

Թմչկներէն ընդունուած է, անարժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը մատուցուի գլխաւոր դեղագործաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԻՐԻ ԵՒ ՀԱՒԻՐԻԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ 10,028,000
Տարեկան հասոյթ 23,250,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բանկութիւններ և մօտս մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնով։

894 Գլխաւոր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պարա, Պահչէ-Գու